

בְּעֶזְרַת הַשֵּׁם יִתְבָּרַךְ

סֵדֵר

לְמוֹד יוֹמֵי יְרוּשָׁלַיִם

בְּמִקְוֵי וּפְיֻסוּק מְלֶא

הוֹצָאָה מִיַּחַדָּת בְּעֶבְרֵי חֲסִידֵי בְּרַמְבַּם תַּלְמוּדֵי חֵיכַל הַקֹּדֶשׁ

שְׁלוֹמוֹדִים עַל פִּי הַדְרָכַת

מֶרֶן מוֹהֲרָא"ש שְׁלִיט"א

הַמְעוֹרָר לְלַמֵּד עַל פִּי סֵדֵר הַרְף הַלְמוֹד שֶׁל רַבְנֵי הַקְדוּשׁ מוֹהֲר"ן זי"ע

לְהִיּוֹת בְּכֹל חֶלְקֵי הַתּוֹרָה הַקְדוּשָׁה (שִׁחּוֹת הַר"ן סִימָן כ"ח; ע"ו)

מִסְכֵּת פְּלֵאִים דְּפִים ד' - י'

לְמוֹד לְיוֹמֵי שְׁבוּעַת פְּרִשְׁתַּת נְצֻבִים-וַיִּלָּךְ

ו"ט אָלוּל - כ"ה אָלוּל

שְׁנַת תשע"ד

יום ראשון – י"ט אלול

[דף ד' ע"א]

בְּנֵיךְ – לֹא יֵהָא בְּהֵן פְּסוּלַת. הָא מְכַלל שְׂיִשׁ בְּהֵן פְּסוּלַת.

שְׁנַיִיא הִיא הָבֵא, שְׁהוּא עֵתִיד לְמַתְקָה. בְּהָדֵא רַבִּי שְׁמַעוֹן בְּרַבִּי
הָוּה מְשַׁקֵּי פְּרַסְתְּקִיּוּה יִזַּן מְבוּשָׁל בְּשָׁבִיל לְמַתְקָה.

הַלְכָה ח'

מִתְנִי' אִין נוֹטְעִין יָרֵק בְּתוֹךְ סֵדֵן שֶׁל שְׁקֻמָּה.

אִין מְרַכִּיבִין פִּיגָם עַל גְּבִי קֹדֶה לְבָנָה, מִפְּנֵי שְׁהוּא יָרֵק בְּאֵילָן.

אִין נוֹטְעִין יִיחֹור שֶׁל תְּאֵנָה לְתוֹךְ הַחֲצוּב שְׂיֵהָא מְקִירוֹ.

אִין תּוֹחֲבִין זְמוּרָה שֶׁל גֶּפֶן לְתוֹךְ הָאֲבֵטִיחַ שְׂתֵהָא זוֹרְקַת מִימִיָּה
לְתוֹכוֹ, מִפְּנֵי שְׁהוּא אֵילָן בְּיָרֵק.

אין נותנין זרע דלעת לתוך החלמית שתהא משמרתו, מפני שהיא ירק בירק.

גמרא רבי זכריה התניה דרבי לוי בעי: בלא כף אינו אסור משום זרעים תחת הגפן?

אמר רבי יוסי: תיפתר, במעמיק שורש למטה משלשה טפחים חוץ לששה.

בהדא דתני: שרשי פיאה הנכנסים לתוך ארבע אמות שבפנים, למטה משלשה טפחים – הרי אילו מותרין.

הלכה ט'

מתני' המזמן לפת וצנונות תחת הגפן, אם היו מקצת העליון מגולין – אינו חושש, לא משום בלאים, ולא משום שביעית, ולא משום מעשרות. ונפלים בשבת.

הזרע חיפה ושעורה באחת – הרי זה בלאים.

רבי יודה אומר: אינו בלאים עד שיהו שתי חפים ושעורה, או חיפה ושתי שעורים, או חטה ושעורה וכופמת.

גמרא חֲזַקִּיה אָמַר: לֹא שָׁנוּ אֵלָּא לְפַת וְצַנּוֹנוֹת. הָא שְׂאָר דְּבָרִים
– לֹא.

רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: לֹא שֶׁנִּיא, הִיא לְפַת, הִיא צַנּוֹנוֹת, הִיא שְׂאָר כָּל
הַדְּבָרִים.

[דף ד' ע"ב]

מַה נֵּן קְיָמִין? אֵי מִשּׁוּם זְרָעִים בְּאֵילָן, לְמַה לִּי גִפְנֵן? אֲפִילוּ שְׂאָר
כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלּוּ [הָאֵילָן]! אֵי מִשּׁוּם שְׂאִינוּ רוּצָה בְּהַשְׂרֵשֶׁתָּן,
לְמַה לִּי לְפַת וְצַנּוֹנוֹת? אֲפִילוּ שְׂאָר כָּל הַדְּבָרִים! מִן מַה דִּתְנִי רַבִּי
הָיִיה: בְּגוֹן אֲגוּדָה שֶׁל לְפַת וְאֲגוּדָה שֶׁל צַנּוֹנוֹת – הָיִי: לִית טַעְמָא,
דְּלֹא, מִשּׁוּם שְׂאִינוּ רוּצָה בְּהַשְׂרֵשֶׁתָּן.

תְּנִי: פְּגָה שְׂטָמְנָה בְּטָבֵל [בְּתַבָּן], וְחֲרָרָה שְׂטָמְנָה בְּגַחְלִים, אִם הָיִי
מִקְצָתָן מְגוּלִין – נִיטְלִין בְּשֶׁבֶת, וְאִם לֹא – אִין נִיטְלִין בְּשֶׁבֶת.
רַבִּי לְעֹזַר בֶּן תְּדַאִי אָמַר: בֵּין כֶּף וּבֵין כֶּף תּוֹחֵב בְּשִׁפּוּד אוֹ בְּסַסִּין
וְנוֹטְלָן.

אתיא דרבי לעזר בן תדאי ברבי שמעון! דתני: לא יגור אדם את
הכפא ואת המטה ואת הקטידרה, מפני שהוא עושה חריץ. רבי
שמעון מתיר.

רבא בשם רב הונא, רבי חגי בשם רבי זעירא, רבי יוסי בשם
רבי הילא: מודין חכמים לרבי שמעון בכפא שרגליו משוקעות
בטיט - שמותר לטלטלו. וכמה דתימר: מותר לטלטלו, ודכוותה:
מותר להחזירו.

אמר רבי יוסה: אוף נן נמי תנינן: ניטלין בשבת. אמר רבי יוסי
בי רבי בון: דרבי שמעון היא!

והא תנינן: שביעית, אית לך מימר שביעית? דרבי שמעון פתר
לה שביעית, דרבי שמעון מתיר בספיהי שביעית, והכא את אמר
הכן!

אף על גב דרבי שמעון מתיר בספיהי שביעית - אית ליה משום
קדושת שביעית. אוף הכא - אינו חושש לא משום שביעית ולא
משום קדושת שביעית.

יום שני – כ' אלול

[דף ה' ע"א]

זרע שְׁנֵי מִינֵין בְּבִקְעָה, שְׁנֵי מִינֵין בְּחֹרְבָה, שְׁנֵי מִינֵין וְחִלְקֹן גָּדֵר – רַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: פְּטוּר. רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ אָמַר: חַיִּיב. מוֹדָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּזוֹרַע עַל גְּבֵי הַיָּם, עַל גְּבֵי הַמָּרְה, עַל גְּבֵי סְלָעִים, עַל גְּבֵי מְרָשִׁים – שֶׁהוּא פְּטוּר. מוֹדָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ בְּזוֹרַע עַל מְנַת לְחִלְקֹן גָּדֵר – שֶׁהוּא פְּטוּר.

אָמַר רַבִּי בָּא קַרְתִּינְיָא: מוֹדָה רַבִּי שְׁמַעוֹן בֶּן לָקִישׁ לְעַנְיֵין שַׁבָּת עַד שְׁתַּנּוּחַ.

מִתְנַתִּין פְּלִיגָא עַל רַבִּי יוֹחָנָן! הַזּוֹרַע חִטָּה וְשַׁעוֹרָה בְּאַחַת – הָרִי זֶה בְּלֵאִים! פְּתֵר לָהּ: בְּנִתּוּנִים בְּתוֹךְ שִׁשָּׁה עַל שִׁשָּׁה. דְּאָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: אֵינּוּ חַיִּיב עַד שִׁיְהוּ שִׁשָּׁה עַל שִׁשָּׁה מוֹקְרָחִין בְּתוֹךְ שְׁדָה תְּבוּאָה, אִו מוֹקְפִים גָּדֵר.

בְּהָדָא, רַבִּי יוֹדָה אָמַר: אֵינּוּ בְּלֵאִים? אָמַר רַבִּי זְעִירָא: רַבִּי יְהוּדָה
בְּדַעְתִּיהּ, דְּרַבִּי יוֹדָה אָמַר:

[דף ה' ע"ב]

בְּשִׁדְחָא יִרְק טַפַּח.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: מֵאַן דְּבַעֵי מְקַשְׂיָא עַל הָדָא דְּרַבִּי זְעִירָא – יְלִיף
הָדָא דְּרַבִּי יוֹדָה מִן דְּרַבְּנִין. כְּמַה דְּרַבְּנִין אָמְרִין בְּאִיסוּר בֵּית
רוֹבַע: לְלָקוֹת שְׂשֻׁה עַל שְׂשֻׁה – בֵּן רַבִּי יוֹדָה אָמַר בְּאִיסוּר שְׂשֻׁה
עַל שְׂשֻׁה: לְלָקוֹת טַפַּח. וְהִתְנִי: רַבִּי יוֹדָה מִתִּיר! וְקַשְׂיָא.

מַה טַּעְמָא דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּן לְקִישׁ? מִכִּיּוֹן שְׁהוּצִיא מִתּוֹךְ יָדוֹ לְזַרַע
– תִּיִב. וְהָא תְּנִינָן: רַבִּי יוֹדָה אָמַר: אֵינּוּ בְּלֵאִים! פְּתַר לָהּ, עַד
שְׂעָה שְׁתַּנּוּחַ. וְהִתְנִי: רַבִּי יוֹדָה מִתִּיר! לֹא אֶפִּילוֹ נָחַה רַבִּי יְהוּדָה
מִתִּיר? אָמַר רַבִּי הִילָא: רַבִּי שְׁמַעוֹן בֵּן לְקִישׁ בְּדַעְתִּיהּ, דְּאָמַר רַבִּי
שְׁמַעוֹן בֵּן לְקִישׁ בְּשֵׁם הַזְּקֵנָה: רֹאשׁ תּוֹר מַחוּרְבָּה – מוֹתַר.

מַעְתָּה, אֶפִּילוֹ שְׁנֵי חִטִּין וְשַׁעוּרָה! וְכֵן הִיא? וְהִתְנִינָן: עַד שְׁיָהוּ
שְׁנֵי חִטִּין וְשַׁעוּרָה, אוֹ חִטָּה אַחַת וְשְׁנֵי שַׁעוּרִין, אוֹ חִטָּה אַחַת

וּשְׁעוּרָה וְכוּסְמֹת! פֶּתַר לָהּ: חֵיטָה מִכָּאן וְחֵיטָה מִכָּאן, גִּדְרַר מִיכָן וְגִדְרַר מִיכָן, וּשְׁעוּרָה חֲבוּשָׁה בְּאִמְצַע.

אָמַר רַבִּי מִתְנַיָּה: הֲדָא דְתִימְרָא: שְׂאִין שָׁם חוֹרְבָה. אֲכַל יֵשׁ שָׁם חוֹרְבָה - מוֹתָר.

הַדְרָו עַלְךָ פֶּרֶק הַחֲטִיִּים וְהַזִּינִין

פֶּרֶק שְׁנִי

מתני' כָּל סֵאָה שְׂיֵשׁ בָּהּ רִבְעַ מִמִּין אַחַר - יִמְעַט. רַבִּי יוֹסִי אָמַר: יְבוּר, בֵּין מִמִּין אֶחָד בֵּין מִשְׁנֵי מִינִין. רַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: לֹא אָמְרוּ אֵלָּא מִמִּין אֶחָד. וְחֲכָמִים אָמְרִים: כָּל שֶׁהוּא כְּלָאִים בְּסֵאָה - מִצְטָרֵף לְרִבְעַ. בְּפֶתַח דְּבָרִים אָמְרִים? תְּבוּאָה בְּתְבוּאָה, וְקִטְנִית בְּקִטְנִית, תְּבוּאָה בְּקִטְנִית, וְקִטְנִית בְּתְבוּאָה.

בְּאִמְתָּא אָמְרוּ: זִירְעוּנִי גִינָה שְׂאִינָן נְאֻכְלִין - מִצְטָרְפִין אֶחָד מִעֲשָׂרִים וְאַרְבַּע, בְּנוֹפֵל לְבֵית סֵאָה.

אָמַר רַבִּי שְׁמַעוֹן: כְּשֵׁם שְׂאִמְרוּ לְהַחְמִיר, אִף לְתַקַּל, תְּפַשְׁתָּן בְּתְבוּאָה - מִצְטָרְפֵת אֶחָד מִעֲשָׂרִים וְאַרְבַּעַה,

יום שלישי – כ"א אלול

[דף ו' ע"א]

בנזפל לבית סאה.

גמרא אַנן תַּנְיִנן: "שׁוֹשׁ בֵּה". אֵית תַּנְיִ תַּנְי: "שֶׁנֶּפֶל לְתוֹכָה".

אמר רבי מנא: מאן דאמר "שׁוֹשׁ בֵּה" – אַחַד מַעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה.

מאן דאמר "שֶׁנֶּפֶל לְתוֹכָה" – אַחַד מַעֲשָׂרִים וְחֲמִשָּׁה.

אמר רבי יוסי בי רבי בון: בין כמאן דאמר "שׁוֹשׁ בֵּה", בין כמאן

דאמר "שֶׁנֶּפֶל לְתוֹכָה" – אַחַד מַעֲשָׂרִים וְאַרְבָּעָה.

מאי גדון? מאן דאמר "שׁוֹשׁ בֵּה" – בַּתְלוּשָׁה. מאן דאמר: "שֶׁנֶּפֶל

לְתוֹכָה" – בְּמַחֲוֶבֶר.

מה נן קיימין? אם בְּמַתְכוּוֹן לְזַרְע – אֶפִּילוּ חִיטָה אַחַת אָסוּר! אם

לְעֵרֵב – אֶפִּילוּ כֹּל שֶׁהוּא אָסוּר לְעֵרֵב!

רבי יעקב בר אחא, אבא בר חייא בשם רב: הפורר צרורות מתוך פיריו של חבירו - חייב להעמיד לו חטין יפות תחתיהן.

אמר רבי יוסי: זאת אומרת: שהוא אסור לערב. אם אמר את שמותר לערב, למה לי חטין יפות תחתיהן?

מכר לו חטין יפות ונמצאו ברורות מהו שינכה לו דמי אותו הרובע? מיליהון דרבנין אמרין: אינו מנכה לו דמי אותו הרובע. דאמר רבי יעקב בר אחא, אבא בר חייא בשם רב: הפורר צרורות מתוך חטין של חבירו - חייב להעמיד לו חטין יפות תחתיהן.

בירר רובע אחד ומחצה, מהו שינכה לו דמי אותו [חצי] הרובע? רבי חיננא ורבי מנא, רבי חיננא אמר: מנכה לו. רבי מנא אמר: אינו מנכה לו, דהוא אמר ליה: אילו יתבתין לי, תוינא צרר לון בסירקי, מה דתוה זבונה חמי תוה זבן.

אלא, בשנתערבו דרך מכנס. והא תנינן: באמת אמרו, זירעוני גינה שאינן נאכלין - מצטרפין אחד מעשרים וארבעה, בנופל לבית סאה. ותני עלה: כגון קב וחצי קב, ואחד מעשרים וארבעה לחצי קב, טוב

[דף ו' ע"ב]

הוא כלום? עד פאן - חשו למראית העין, מיפן ואילף - לא חשו למראית העין.

ימעט. פאיזה צד הוא ממעט? או פוחת מן רובע, או מוסף על הפאה? לא בן אמר רבי יוחנן, רבי אבהו בשם רבי יוחנן: כל האיפורין שריפה עליהן, שונג - מותר, מזיד - אסור! תפון - את מרבה לבטל איסור תורה. ברם הקא - את מרבה לבטל מפני מראית עין.

רבי יוסי אומר: יבור. מאי טעמא דרבי יוסי? מפיון שהתחיל ברובע - צריך להשלים את כל הרובע.

מודה רבי יוסי שאם היה שם פחות מן הרובע משעה ראשונה - אינו זקוק לו.

היאך עבדה? היה שם רובע אחד משני מינין - בורר מין אחד ודיו, או צריך לבור את כולו?

רבי שמעון אומר: לא אמרו אלא מין אחד. שני מינין - לא. עד היכן? עד רובה של סאה. חזר והוסיף - חזרה תבואה להתיירה.

בְּמָה דְרָבִי שְׁמַעוֹן אָמַר: אֵין שְׁנֵי מֵינִין מְצַטְרְפִין לְאִסוּר – בֵּן
הוּא אֹמֵר הֵכָא: אֵין שְׁנֵי מֵינִין מְצַטְרְפִין לְהִיתַר.

הֵיאָה עֲבִידָא? הֵיָה שָׁם עֲשָׂרִים וּשְׁנַיִם רְבָעִים וּמַחְצָה שָׁל חֵיטִים,
וְחֻצֵי רֹבַע שְׁעוּרִין, וְנִפְל לְתוֹכוֹ פְּחוֹת מְרֹבַע עֲדָשִׁים, אָפִילוּ בֵּן
אֵין שְׁנֵי מֵינִין מְצַטְרְפִים לְהִיתַר.

בְּמָה דְבָרִים אֲמֹרִים כּוּי. וְתַנִּי עֲלָה: כְּגוֹן שְׁלֹשֶׁת קַבִּין וְאַרְבַּעַת
קַבִּין. הֵא קַבִּיִּים – אֶחָד מֵעֲשָׂרִים וְאַרְבַּע.

בְּאַמְתָּ. אָמַר רַבִּי לְעֶזְרָא: כָּל מְקוֹם שֶׁשָּׁנּוּ "בְּאַמְתָּ" – הִלָּכָה לְמִשָּׁה
מִסִּינֵי.

וְתַנִּי עֲלָה: כְּגוֹן קַב וְחֻצֵי קַב. הֵא קַבִּיִּים – בְּרֹבַע.

הֵכָא אֶתְ אֲמַרְתָּ: קַבִּיִּים – בְּרֹבַע, וְהֵכָא אֶתְ

יום רביעי – כ"ב אלול

[דף ז' ע"א]

אמר: קביים – אחד מעשרים וארבעה!

רבי זעירא, רבי אבונא בשם רב הונא, חד אמר: עד תשעה קבין. וחרנא אמר: עד שמונה.

תשעה ועשרה מהו שיצטרפו? איתא חמי: תשעה ושלשה – מצטרפין, תשעה ועשרה – לא כל שבין!

רבי אבין ורבי חנינה, תרוניהון אמרין: סאה חולקת ביניהון, ורובע סאה – אסור בשלשת קבין, ורובע שלשת קבין – אסור בסאה.

[דף ז' ע"ב]

רובע סאה – אסור בתשעת קבין, ורובע תשעת קבין – אוסרין בסאה.

שְׁלֹשַׁת רְבָעִים שָׁל פְּשָׁתָן - אוֹכְרִין בְּסָאָה. הַיּוֹד עֲבִידָא? אַתְר
דְּזָרַע רוֹבַע דְּהִיטִין, זָרַע תְּלָתָא רוֹבְעִין דְּכִיתָן.

הַלְקָה ב'

מתני' הִיְתָה שְׂדֵחוּ זֹרְעָה הַפִּיִּים, וְנִמְלָךְ לְזוֹרְעָה שְׁעוּרִין -
וְכַתִּיב לָהּ עַד שְׁיִתְלִיעַ, וַיֹּפֶד, וְאַחַר כֶּךָ זֹרַע.

אִם צְמָחָה - לֹא יֵאמֶר: "אֲזָרַע וְאַחַר כֶּךָ אוֹפֶד!" אֲלֵא, הוֹפֶד וְאַחַר
כֶּךָ זֹרַע.

כַּמָּה יֵחַא הוֹרְשָׁה? כְּתַלְמֵי הַרְבִּיעָה. אֲבָא שָׂאוּל אוֹמֵר: כְּדֵי שְׁלֹא
יִשְׁייר רֹבַע לְבֵית סָאָה.

גמרא עַד כַּמָּה הִיא מוֹרַעַת [מִתְלַעַת]? עַד כְּדֵי שְׁתֵּחַא בְּאַרְץ
שְׁלֹשָׁה יָמִים בְּמָקוֹם הַפִּינָא. אֲבָל לֹא בְּמָקוֹם הַגְּרִיד, בְּעֵינָא הִיא
יְתֵר.

וְתַנִּי בֵּן: מְקַצֵּת הַיּוֹם כְּכוּלּוֹ בְּמָקוֹם הַפִּינָא.

וְאִם צִימְחָה, וְהוֹרִיד בְּהֶמְתּוֹ לְתוֹכָהּ, וְקִירְטַמְתָּהּ - הָרִי זֶה מוֹתְרָתָה.

מה טעמא דרבנן? מבין שנתן דעתו לחרוש, אפילו לא רצף.

תני: אבא שאול אומר: אין מחייבין אותו להיות חורש דק אלא
בתלמי הרביעה.

רבן שמעון בן גמליאל אומר: זנב הסוס היתה נקראת, כדי
שיהא סוף עפרה של זו נוגע בזו, וסוף עפרה של זו נוגע בזו.

מה טעמא דאבא שאול? מבין שהתחיל ברובע - דיו. מה? אבא
שאול רבי יוסי? ברבנן הוא. דרבנן אמרי: מבין שנתן דעתו
לחרוש, אפילו לא רצף.

אבא שאול אומר: מבין שהתחיל ברובע - דיו.

רבי יוסי אומר: צריך להשלים את כל הרובע.

הלכה ג'

מתני' זרועה ונמלקה לנטעה - לא יאמר: "אטע ואחר כך
אופד!" אלא הופד ואחר כך נוטע.

נְמוּעָה וְנִמְלָךְ לְזוֹרְעָה – לֹא יֹאמֵר: "אֲזַרְעֵ וְאַחַר כֶּךָ אֲשַׁרְשׁ!"
אֵלֶּא מִשְׁרֵשׁ וְאַחַר כֶּךָ זוֹרֵעַ.

אם רְצָה, גּוֹמֵם עַד פְּחוֹת מִטּוֹפַח וְזוֹרֵעַ, וְאַחַר כֶּךָ מִשְׁרֵשׁ.

הִיָּתָה שְׂדֵהוּ זְרוּעָה קִנְבוּם, אוֹ לֹף – לֹא יִהְיֶה זוֹרֵעַ וּבֹא עַל גְּבִיָּהוּ,
שְׂאִין עוֹשִׂין אֵלֶּא לְשִׁלֵּשׁ שָׁנִים.

תְּבוּאָה שְׁעֵלוּ בְּהֵן סְפִיחֵי אִסְטִים, וְכֵן מְקוֹם הַגְּרָנוֹת שְׁעֵלוּ בָּהּ
מִיָּנִין הַרְבֵּה, וְכֵן תִּלְתֵּן שְׁהַעֲלֵת מִיָּנִי עֲשָׂבִים – אִין מְחִיבִין אוֹתוֹ
לְנִבֵּשׁ.

וְאִם נִיבֵשׁ אוֹ בִּיפֶחַ – אוֹמְרִים לוֹ: עֲקוֹר אֶת הַבַּל, חוּץ מִמִּין אֶחָד.

גְּמָרָא תַּנְי: סוּמְכִין עוֹמְרִין בְּצַד גְּפָנִים.

אָמַר רַבִּי יוֹסִי: הֲדָא אֲמָרָה, שְׂאִסוּר לִיטַע בְּצַד

יום חמישי – כ"ג אלול

[דף ה' ע"א]

קמה יבשה – גפן.

מהו לזרע בצד גפנים יבשות? נשמעינה מן הדא: גפן שיבשה – אסורה ואינה מקדשת. ואמר רבי לעזר: דרבי מאיר היא! דרבי מאיר אמר: אפילו גפן תצמר – אסור ואינו מקדש. הדא אמרה: שמונתר לזרע בצד גפנים יבשות.

ואם צמחו – מותרות לשעבר, ואסורות לעתיד לבוא. כהדא רבי שמעון בן יהודה, גם פרמיא, אמר לאריסיה: "פוק זרע!" מן דזרע צמחין, אמר ליה: "פוק תצוד!" מן דתצד, ארמבין, אמר ליה: "פוק סמד!"

רבי זעירא בעי: עד כדון פרבי שמעון בן יהודה, שהוא אמר לדעת גמורה. שאר בני אדם שאין אומרינן לדעת גמורה.

חזר ואמר: אפילו רבי שמעון בן יהודה אינו אוסר אלא משום מראית העין.

תני יהושע, היו מלקטין עשבים מפל מקום חוץ משדה תלתן. רבי יעקב בר אחא בשם רבי יצחק בר נחמן: בשורעה לעמיר היא מתניתא. והא תנינן: וכן תלתן שהעלת מיני עשבים - אין מחייבין אותו לנכש. רבי יעקב בר

[דף ה' ע"ב]

אחא בשם גרמיה: בשהעלת לזרע.

אמר רבי יוסי: וכי לא בא יהושע לפרש אלא לעוברי עבירה? עבר עבירה - אסור משום גזל, לא עבר עבירה - מותר משום גזל! הוי: לא שנייא, היא שורעה לזרע, היא שורעה לעמיר.

והתנינן: וכן תלתן שהעלת מיני עשבים - אין מחייבין אותו לנכש. אם את, שדעתו עליהן - יחייבו אותו לנכש! רבי אחא בשם רבי מיישא: רוצה הוא בהן כאלו עקורין ומונחין לפניו.

מעתה, מצא בלאים בפרם - יהו אסורים משום גזל שהוא רוצה בהן כאלו עקורים ומונחין לפניו!

רבי יוסי לא אמר בן, אלא שבסוף הוא רוצה בהן כאלו עקורין ומונחין לפניו. מעתה, מצא בללים בפרם - יהו אסורין משום גזל, שבסוף הוא רוצה בהן כאלו עקורין ומונחין לפניו! כן - יש לו עם מי להכנס, וכאן - אין לו עם מי להכנס.

רב נחמן אמר, רבי מנא בעי: הגע עצמך! שהיה שם שדה אחרת של תלתן סמוכה לו - הרי יש לו עם מי להכנס!

מיליהון דרבניו פליגי! דאמר רבי זריקן בשם דבית רבי ינאי: כל הספיחין (מותרין) אסורין, הוין מן העולין בשדה בור, בשדה ניר, בשדה פרם [בשדה זרע], ואמר: הוין משדה תלתן שורען לזרע.

אמר רבי יוסי: מילתא דרבי יוחנן מסייע לי! מעשה באחד שלקח ירקח של גינה מן הגוי, אתא ושאל לרבי יוחנן, אמר ליה: צא ולקוט, ולפי השוק מבור.

הוטיב רבי אבהו קומי רבי יוחנן: והא תנינן: וכן מקום הגרנות שעלו בהן מינין הרבה! אמר ליה: מקומו מוכיח עליה שאינו רוצה בקיומו. ויתבינא: כן - אסור משום גזל, וכאן - מותר משום גזל. היאך אתה משיבני דבר שהוא אסור משום גזל,

יום ששני – כ"ד אלול

[דף ט' ע"א]

עם דְּבַר שֶׁהוּא מוֹתֵר מִשׁוּם נְזֹל! כִּהְיִיא דְאָמַר רַבֵּי אִימִי:
עֲשִׂירִים הָיוּ בְּתַשׁוּבוֹתַי. אוּ יִבָּא כִּהְיִיא דְאָמַר רַבֵּי נֶסֶא: כְּאֵינְשׁ
דְּאִית בֵּיה תְּרִין טַעֲמִין, וְהוּא מְתִיב חַד מִנְהוֹן.

הַלְכָה ד'

מתני' הַרוּצָה לַעֲשׂוֹת שְׂדֵהוּ מִשָּׂר מִשָּׂר מִכָּל מִין, בֵּית שְׂמַאי
אוֹמְרִים: שְׁלֹשָׁה תְּלָמִים שָׁל פְּתִיחַ. וּבֵית הַלֵּל אוֹמְרִים: מְלֹאז הָעוֹל
הַשְּׂרוּנִי. וּקְרוּבִים דְּבָרֵי אֱלֹו לְהִיּוֹת כְּדְבָרֵי אֱלֹו.

גמרא רַבֵּי זְעִירָא, רַבֵּי לְעִזֹר בְּשֵׁם רַבֵּי הִיּוּה רֹבְה: עוֹשֶׂה שְׁתֵּי
אֲמוֹת עַל שְׁתֵּי אֲמוֹת, וּמִיָּצֵר וְהוֹלֵךְ אֲפִילוּ כָּל שְׁהוּא.

אָמַר רַבֵּי יוֹנָה: הֲדָא דְתִימַר: בְּעֲשׂוּיָהּ מִשְׁרִין מִשְׁרִין, אָבֵל
בְּעֲשׂוּיָהּ מִשָּׂר אֶחָד – צָרִיד לְהִתְרַחֵק שְׂוִתְהִיה בֵּינֵיהֶם בֵּית רֹבְעֵ.

וְאֵתְיָא בְּיַי דְּאָמַר רַבִּי יִצְחָאי: יְכִיל אֲנָא זָרַע חֲקֵלֵי חֲמוּשִׁין מִיִּנְיִן
עֲשָׂרִים וְחֲמִשָּׁה מִיָּבֵא, וְעֲשָׂרִין וְחֲמִשָּׁא מִיָּבֵא. אַף בְּשִׁתֵּי (שׁוּרֹת)
שְׂדוֹת בְּנִי.

מעֲתָה, אֲפִילוּ בֵּינוּ לְבֵין תְּבִירוּ מוֹתֵר.

אַף בְּחֻרְבָּה בְּנִי? אוּ יִבְתָּ בְּיַי דְּאָמַר רִישׁ לְקִישׁ בְּשֵׁם חֲזַקְיָה: רֵאשׁ
תּוֹר תְּבֵא מְחֻרְבָּה – מוֹתֵר. רַבִּי אֲזַמְר: מִתְחִיל בֵּית רוּבֵעַ, וּמֵיִצֵּר
וְהוֹלֵךְ עַד שְׁלֹשָׁה תְּלָמִין שֶׁל פְּתִיחַ.

וְלִית לִיהּ לְרַבִּי [לְחֻוּ לְרַבְּנִין] תְּבוּאָה בְּתִבּוּאָה בֵּית רוּבֵעַ? תַּמָּן –
בְּמַרוּבֵּעַ, וְכֹאֵן – בְּמִישָׁר.

וְלִית לְרַבְּנִין [לְרַבִּין] מִישָׁר? אָמַר רַבִּי יוֹדֵן: סוּף מִישָׁר לְרַבִּי –
תְּחִילַת מִשָׁר לְרַבְּנִין.

רַבִּי לְעֶזֶר שְׂאֵל: הִיתָה שְׂדָה קְטַמְנָה מַחוּ?

נִישְׁמַעִינָה מִן הֵדָא: רַבִּי לְעֶזֶר בְּרַ שְׁמַעוֹן, אָבָא יוֹסִי

[דף ט' ע"ב]

בֶּן יוֹחָנָן אִישׁ יְנוּחַ אָמַר: בְּגְדוּלָה - חֲמִשִּׁים אַמּוֹת, וּבְקַטְמָה - עַל פִּי רוֹבֵהָ. מַה אִם אֵלּוּ שָׁנַתְנוּ שִׁיעוּר לְגְדוּלָה - לֹא נָתַנוּ שִׁיעוּר לְקַטְמָה, חֲכָמִים שְׂלֵא נָתַנוּ שִׁיעוּר לְגְדוּלָה - לֹא כָּל שָׁבֵן שְׂלֵא יִתְּנוּ שִׁיעוּר לְקַטְמָה.

הַלְכָה ה'

מתני' הִיָּה רֹאשׁ תוֹר הַיָּמִים נִכְנָם בְּתוֹךְ שְׁעוּרִים - מוֹתֵר, מִפְּנֵי שֶׁהוּא נִרְאָה כְּסוּף שְׂדֵהוּ.

שְׁלוֹ חֵיטָיִן, וְשֶׁל חֲבִירוֹ מִיֵּן אַחֵר - מוֹתֵר לְסֻמוֹף לֹא מֵאוֹתוֹ חֵיטָיִן.

שְׁלוֹ חֵיטָיִם, וְשֶׁל חֲבִירוֹ חֵיטָיִם - מוֹתֵר לְסֻמוֹף לֹא תֵלָם שֶׁל פִּשְׁתָּן וְלֹא תֵלָם שֶׁל מִיֵּן אַחֵר.

רַבִּי שְׁמַעוֹן אוֹמֵר: אֶחָד זָרַע פִּשְׁתָּן וְאֶחָד כָּל הַמִּינִין.

רַבִּי יוֹסִי אוֹמֵר: אִם בְּאֻמְצַע שְׂדֵהוּ מוֹתֵר לְבִדּוֹק בְּתֵלָם שֶׁל פִּשְׁתָּן.

גמרא רִישׁ לְקִישׁ בְּשֵׁם חֲזַקְיָה: רֹאשׁ תוֹר הַפָּא מְחוּרְבָה - מוֹתֵר.

אמר רבי יוחנן: לא שנו אלא היה ראש תור, הו' ראש תור הבא מחורבה – אסור. חזקיה אמר: מי שיש לו בית רובע וכל שהוא – אותו כל שהוא זורע לתוכו כל מין שירצה.

אמר רבי יוחנן: אינו זורע לתוכו אלא מין אחד לבד.

אמר רבי זעירה: מודה רבי יוחנן שאם היה בית רובע ומחצה – שהוא זורע חצי רובע מכאן וחצי רובע מכאן. אותו חצי רובע – נידון לכאן ולכאן.

מתניתא פליגא על רבי יוחנן! היו לו שתי שדות, אחת זרועה היטין ואחת זרועה שעורין – מותר להביא תלם בנתיים, ולזרע אחת היטה ואחת שעורה, מפני שהיטין נראות כסוף שדהו של היטין, ושעורין כסוף שדהו של שעורין!

מה עבד לה רבי יוחנן? פתר לה רבי לעזר בן יעקב. דרבי אליעזר בן יעקב אמר: אפילו היטה אחר היטה נכנסת לתוך של שעורין, ושעורה אחר שעורה נכנסת לתוך של היטין – מותר, מפני שהיטה אחר היטה הנכנסת לתוך של שעורין – היטה ושעורה

שְׁבֻת קוּדֶשׁ – כ"ה אֵלוֹל

[דף י' ע"א]

אַחַר שְׁעוּרָה נִכְנָסְת לְתוֹךְ שָׁל [חִיטִּין] – שְׁעוּרָה. אָבֵל אִם הִיְתָה חִיטָּה אַחַת מוּבְלָעַת לְתוֹךְ שְׁעוּרָה, אוֹ שְׁעוּרָה אַחַת מוּבְלָעַת בְּשָׁל חִיטִּין – הִרִי זֶה אָסוּר.

שָׁלוֹ חִיטִּים זְכוּ – מוֹתֵר לְמִנְזֵה לֹא תִלָּם שָׁל פִּשְׁתָּן. מַה נֵּן קְיִמִּין? אִם בְּמִתְּבוּיִן לְבְדוּק, אֲפִילוֹ בְּאֲמִצֵּעַ שְׁדָהוּ – מוֹתֵר. אִם בְּשִׂאִינוֹ מִתְּבוּיִן לְבְדוּק – לָמָּה לִי זֶרַע פִּשְׁתָּן? אֲפִילוֹ שְׂאֵר כָּל חִמִּינִין!

בְּמִתְּבוּיִן לְבְדוּק אֲנִי קְיִמִּין. רַבִּי יוֹסִי לֹא חָשַׁשׁ לְמִרְאִית הָעֵינַן. וְרַבְּנִין חָשְׁשׁוּ לְמִרְאִית הָעֵינַן.

רַבִּי שְׁמוּאֵל בְּשֵׁם רַבִּי זְעִירָא: דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן הִיא! דְּרַבִּי שְׁמַעוֹן אָמַר: אִין אָדָם מְקַדִּישׁ דְּבַר שְׂאִינוֹ שָׁלוֹ. רַב אָמַר: אִין אָדָם חוֹבֵשׁ דְּבַר שְׂאִינוֹ שָׁלוֹ.

אמר רבי יונה: אתיא דרב - פרבי שמעון. פמה דרבי שמעון
אמר: אין אדם מקדיש דבר שאינו שלו - בן רב אמר: אין אדם
חובש דבר שאינו שלו. ברם פרבנין לא אתיא.

הלקה ו'

מתני' אין סומכין לשדה תבואה חרדל וחריע. אבל סומכין
לשדה ירקות חרדל וחריע.

סומך לבור, ולגיר, ולגפא, ולדרף, ולגדר שהוא גבוה עשרה
טפחים, ולחרין שהוא עמק עשרה ורחב ארבעה, ולאילן שהוא
מיסד על הארץ, ולפלע שהוא גבוה עשרה ורחב ארבעה.

[דף י"ע"ב]

גמרא אין סומכין בו. מהו חריע? מזריקא.

פיני מתניתא: אין מקיפין, היא לסמוך - סומכין. מתניתין דרבי
יודה! דתני: אין מקיפין חרדל וחריע אלא לחסיות בלבד; דברי
רבי מאיר. רבי יודה אומר: לכל מקיפין חרדל וחריע, חוץ מן
התבואה. רבי שמעון אומר: לכל מקיפין חרדל וחריע. רבן

שְׂמֹעוֹן בֶּן גַּמְלִיאֵל אָמַר: עֲרוּגוֹת קַמְנוֹת שֶׁל יָרֵק מְקִיפִין אוֹתָן
חֲרָדֵל וְחֲרִיעַ.

תַּנִּי: מוֹתֵר הוּא אָדָם לְזַרְעַ בְּתוֹךְ שְׂדֵהוּ שׁוֹרֵה שֶׁל חֲרָדֵל וְחֲרִיעַ,
וּבִלְבָד שְׂיַעֲשֶׂה אוֹרֶךְ שׁוֹרֵה, אוֹרֶךְ עֵשֶׂר אַמּוֹת וּמַחְצָה, עַל רוֹחַב
מִלּוֹאוֹ.

אָמַר רַבִּי לְעֶזְרָא: לֹא שָׁנּוּ - אֶלָּא שְׂדֵה קַמְנָה, הֲאֵא בְּגִדּוּלָהּ - לֹא.
אִיזוֹ הִיא גְּדוּלָה וְאִיזוֹ הִיא קַמְנָה? אִם יֵשׁ בֵּין בֶּד לְבַד בֵּית רוֹבַע
- זוֹ הִיא גְּדוּלָה. וְאִם לֹא - זוֹ הִיא קַמְנָה.

לִית הָדָא פְּלִיגָא עַל רַבִּי יוֹחָנָן? דְּרַבִּי יוֹחָנָן אָמַר: רֵאשׁ תּוֹר הָבָא
מִחוּרְבָּה - אָסוּר!

תַּמָּן - לְזַרְעִין, וְכֹאן - לְיִרְקוֹת. אַף עַל גַּב דְּרַבִּי יוֹחָנָן פְּלִיגָא
בְּזַרְעִים - מוֹדָה הוּא הָבָא בִּירְקוֹת.

בְּגִיד - מוֹתֵר לְיִזְרַע בּוֹ כֹּל מִיִּן שְׂיַרְצָה. אָמַר רַבִּי יוֹחָנָן: וּבִלְבָד
שְׂיַעֲשֶׂה שְׂלִשָּׁה בְּתוֹךְ שְׂשֻׁתָּה, וּשְׂלִשָּׁה שְׁחֵן כְּמוֹכִין לְגִדָּר - כְּבְּגִיד.

הִיוּ שְׂלִשָּׁה בְּתוֹךְ שְׂשֻׁתָּה, וְאַחַד חוּץ לְשְׂשֻׁתָּה - מֵאַחַר שֶׁהוֹצִלוּ אֵלָיו,
אַף זֶה הוֹצֵל.

היו שנים בתוך ששה, ואחד חוץ לששה - מאחר שלא הוצלו
אלו, אף זה לא הוצל.

היה שם גריד שורה, ושורה גדר, ושורה חוכשין את השורה גבו
[וגגו] של גדר בשדות [בשדות].

שתי שדות זו על גבי זו, העליונה סמוכה לחריץ, והתחתונה

